

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát elsőször 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. helyegjé. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A nyilatkozati cikkek sora után 15 kr. előleges befizetés mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, mártius 3.

(D) Pestről egyik elbarátunktól a napokban egy levelet vettünk, melynek alább közlendő pár sora elég világot vet azon vádaskodások ellenében, melyeket a más táborból olykor felhoztak, állítván, hogy az erdélyi magyarság Pestről veszi minden sugallatát s eszelekvényeiben, magatartásában semmi önállást nem mutat.

Itt — írja említett barátunk — semmi irányadó központ nincs. Deák általában nem nyilatkozik, s ha tőle kérde az ember: mit kellene tenni Erdélyre nézve? bizonyosan azon feleletet kapja: „nem ismerem eléggé a viszonyokat, majd kitaláljátok ti, vannak nektek okos embereitek, ott van Kemény F. stb.“

Midőn e sorokat a legmegbízhatóbb kezekből vesszük, egyszersmind hitelt kell adnunk azon állításra nézve, melyet e sorok a magyar nemzet legkittünbb fiának Erdély irányában gondolkodásmódjára nézve tolmácsolnak, s midőn egy Deák Ferencz bevallja, hogy Erdély viszonyait eléggé nem ismeri, akkor méltán neheztelhetünk arra, hogy a „P-Hírnök“ ismételve ront neki Erdélynek, nagy járatlanságot mutatva nemcsak az itteni viszonyokban, de azokban is, amelyek az erdélyi magyar diplomaták utóbbi működése korában az udvarnál történtek.

Nem régen megint vádképp említé azon lap azt, hogy b. Kemény Ferencz s gr. Mikó Imre a legnagyobb hibát azzal követték el, hogy az erdélyi országgyűlést az 1791-i szerkezet szerint nem vitték át, s a helyett megreven ragaszkodtak az 1848 diki törvények betűjéhez.

Ez állítás keblbi diplomatiánk akkori történelmében tökéletes járatlanságot mutat, és e járatlanság konokossággá megy át ama lapnál, mert hisz néhány hónap előtt éppen ezt állította, s mi akkor is figyelmeztettük őt, hogy hibásan van értelmezve; és im most újból látjuk, hogy a figyelmeztetés nem fogott rajta.

Báró Kemény Ferencz volt éppen az Erdélyben, a ki az országgyűlést az 1791. XI. törvényezik értelmében akarta szervezni. E részbeni operatúráját be is adta ő Felségének, melyben az 1791-i szerkezet volt alapul elfogadva azon kikerülhetlen változtatással, hogy ezen képviselét megválasztásának tényezőjévé válván a jogegyenlőség kimondása folytán az összes nép, a fejevári értekezleten megállított censushoz képp, most a választásba nemcsak a nemességnek, de az összes népnek be kelle folynia. Ezen kérdés annyira közel állott már a valósághoz, hogy szinte semmi kérdés sem maradt felül. Báró Kemény ajánlta, hogy a census 10 ft 50 kr. ban állítsassék meg, hogy így értékeszerint megfeleljen az 1848-i törvényhozás censusának; ő Felsége pedig patriarehal s nyájassággal mondá akkor kedvelt ősz korlátnokának: „Édes báró Kemény! engedje el azt az 50 krt“; mire a korlátnok tisztelettel hajolt meg a Felség akaratja előtt. Az országgyűlés átvitelénél tehát még 50 kros kérdés sem fogott többé fejjén.

Ő Felsége az ősz korlátnok operatúráját fejedelmi kegyével méltányolta, s a korlátnok már azoknak teljesedésbe vételén akart törekedni, mikor a ministerium közbelépett és aggodalmokat merített fel.

Rainer főherczeg ő fensége magához hivattván hazánk korlátnokát, ezen kérdést ő Felsége további elhatározásáig felfüggesztettnek nyilvánította. Ezután az országgyűlés összehívása egészen új és octroyált alapokon mutatkozott szükségesnek, mely követelés átvitelére b. Kemény Ferencz nem érezvén magát alkalmasnak, eszedezett ő Felsége előtt

feloldoztatása iránt s meghallgattatván, szövegátalából kegyelemmel elbocsátatott.

Báró Kemény tehát nemhogy át ne akarta volna vinni az 1791-i országgyűlési szerkezetet, de éppen ehhez való ragaszkodása miatt volt kénytelen hivataláról s ez által az uralkodó Főlség és hazája közti közbenjárás szép, de nehéz szerepéről lemondani. Így vette át a korlátnokságot gr. Nádasdi, ki a ministerium politikáját teljesen osztván, azt az erdélyi octroyált ülésben érvényesíté.

Kérjük tehát a lapokat, ha Erdély ügyéhez szólnak, a történelmet ne falsificálják. Az országgyűlés fogalmára nézve akkor négy nézet uralkodott Erdélyben, s talán éppen ezen több nézetre szakadás volt oka, hogy a korlátnok politikája elég tekintélyes háttérrel nem volt támogatva.

A merevebb jogi szempont az vala, hogy miután Erdély egyesült, s 1848-ban báró Puchner a király nevében kijelenté, hogy Erdélynek legutolsó országgyűlését zárta be, Erdélyben nem lehet többé országgyűlést összehívni, s a képviselők csak is kizárólag Pestre jelenhetnek meg; tehát a meghívást elfogadni, követeket választani erdélyi országgyűlésre, törvényszegés.

A másik nézet, a melyet mi is tolmácsolunk az volt, hogy miután a képviselők gyakorlatára az 1791-ki törvény és Fejérvárott megállított census alapján éppen azok hivatalnak meg, kiket erre az 1848-i törvény is feljogosít; ezen képviselőknek joga van a törvények mellett ott nyilatkozni, a hova hivatik; kimondottuk, hogy valamely ténre való lépés, jogaink védelme végett, éppen nem a jog-eljátszása; hivatkozunk öseink magatartására, kik az 1745-i szabeni gyűlésen szintén megjelentek, de ott határozatilag kinyilatkozták, hogy ez nem diéta, csak is gyűlés, s így a törvényhozás tényébe nem avatkozhatik.

A harmadik nézet volt, a mire b. Kemény Ferencz operatúrával törekedett, s mely a körülményeket és oportunitási szempontokat oly móddal vette figyelembe, hogy a jognak minél kevesebbé praedjudicialjon. Ezen nézet szerint az 1848-i törvényeziknek s ezek közt az unio kérdése is revisio, illetőleg újabb szabályozás alá tartozván, míg Erdélynek beolvadási feltételei formulázva lennének is, hogy magát újra szervezhesse, élnie kell az autonomia jogával, melyet 1848 is fenhagyott. Kormányzókét, királyi tábláját, főtisztviselőit meg kell választania, melyeket 1848 is megtartott; az igazságszolgáltatás kérdésében a közös törvényhozásig intézkednie kell, és e célból az 1791-i törvényezik alapján egyedül lehet országgyűlést meg kell tartania, a nélkül, hogy ez által az unio jogának praedjudicialjon.

A negyedik nézet volt a románoké és szászoké, mely szerint sem az 1791-i, sem az 1848-i törvény szerint országgyűlés nem lehet. Erdély külön és önálló ország, ők az unioról nem tudnak, és Erdély democraticus ország, ők a nemességről és nagy birtokról (regalisták) nem tudnak, ők csak a köznép jogát ismerik; tehát új alapu országgyűlés volt a jelszó, s minél alább szállított census alapján.

A kormányál ez utóbbi nézet lett pártolást. Ez tehát az országgyűlés történelmének genesisé, és megvárhatjuk legalább a magyar lapoktól, hogy ezen kérdésnek szemünk előtt lefolyt történetét ne hamisítsák meg.

A nemzeti színház

választmányi ülése febr. 24. 1864.

Gróf Mikó Imre ő nmltsága elnökelete alatt, jelenlétén: gróf Lázár Miklós, Nagy Elek, Groisz Gusztáv, Wendler Erigyes választmányi tagok; Groisz Nándor jegyző.

17. §. Olvastatik az 1864-i február 11-i ülés jegyzőkönyve, és megállítatik.

18. §. Olvastatik a „Pesti Napló“ kiadó hivatalának felszólítása, melyben a színház kiadását tárgyzó esődhirdetmény iktatási díját 5 ft 52 krral megküldetni kéri.

A pénztárnok utasítatik, hogy ezen 5 ft 52 krt o. é. a „Pesti Napló“ kiadó hivatalának küldje meg és ezen összeget vegye fel számadására a kiadások sorába.

19. §. Olvastatik szinagazgató Follinus János kérvénye, melyben a közelebből szinpadra kerülő „Proféta“ és „Orpheus az alvilágban“ című darabok előadásánál a bementi árak fölemeltetését megengedtetni kéri.

A színházi választmány tekintve azt, hogy ezen látványos művek előállítása sok költségbe kerül, megengedi, hogy a Profétának első, és Orpheus az alvilágban című operetnek két első előadása alkalmával a belépti árak következőleg emeltesseken fel: Közép páholy 5 ft, alsó páholy 4 ft, felső páholy 3 ft, zártszék 1 ft 20 kr, földszint 60 kr, karzat 30 kr, miről a szinagazgató értesítendő.

20. §. Olvastatik a Kolozsvár városi tks tanácsnak idei január 26-i 3871/1863 sz. a. kelt átirata, mely mellett megküldi a mult ülésben 11 sz. a. a pénztárnok által bejelentett adományokról szóló részletes kimutatást.

Az átiró tks tanácsnak a beküldött ajánlatokért köszönet mondatik, miután azonban, az ezen kimutatásokban foglalt összeg az idei 11 sz. a. a pénztárnok által bejelentett és átvett összegekkel nem talál, ezen jelentés minden zárátaival együtt felfelvilágosítás végett átdatatik a pénztárnoknak, utasítván, hogy jelentését ide 4 hét alatt tegye meg.

21. §. Olvastatik pénztárnok Fülep Samu jelentése, melyben utasítást kér a színházi részvény- és alapítványi ajánlat hátralékok felhajtásának mikénti eszközzése iránt.

Áttétetik az e tárgybán kinevezett bizottsághoz, jelentéstétel mellett további intézkedés végett.

22. §. Olvastatik pénztárnok Fülep Samu jelentése, melyben a Nemes József által a színházi alapnak hagyományozott, de még mind ez ideig be nem fizezett összeg befizetését szorgalmaztatni kéri.

Miután a Nemes József örökösai részéről Beteg Kelemen ur vállalkozott ezen hagyományt a színházi alapba befizetni, és a fizetés, a színházi választmány felszólítása daczára, nem történt meg; még egyszer felszólítandó Beteg Kelemen ur, hogy a kérdéssel hagyományt minél előbb és annyal inkább fizesse be, mivel, ha ezen felszólítás is eredmény nélkül maradna, a színházi választmány kénytelen lesz a hagyomány lefizetését az összes örökösök ellen indítandó törvényes kereset útján is eszközölni.

23. §. Olvastatik Fülep Samu pénztárnok jelentése, a kökért jövedelme felől, hogy t. i. a mult időről, midőn ezen kertet a t. kolozsvári tanács kezelte, az illető kezelő számadástételre soroltassék.

A kolozsvári t. tanács felkérte, hogy ezen kert jövedelméről a számadást mielőbb ide átküldeni sziveskedjék.

24. §. A színház átalakításának kérdése kerülő szövegére, a választmányi ülésbe meghívott építész Kagerbauer Antal jelenti, hogy a színház átalakítása felőli részletes költségvetést be nem adhatja addig, míg a bukaresti színházat meg nem tekint, és mivel e végre saját költségén Bukarestbe utazik, kéri a választmányt, hogy a bukaresti cs. kir. osztrák konszulhoz, valamint az ottani színház intendatúrájához szóló ajánló levéllel lássa el őtet.

Az ajánló levelek kiadása elhatározott; és minthogy a színházi választmány az építésre nézve beadott tervek megvizsgálása és a pénztári állás számbavétele után abban állapodott meg, hogy az építést Kagerbauer Antallal fogja megtétni, irt Kagerbauer Antal felszólított, hogy legfennebb idei martius 15-ig a szerződésnek végleges megkötése végett ide térjen vissza.

A Mühlendorfer tervei azért nem fogadtattak el, mivel az azok szerinti építés elviselhetlen költségbe kerül, és a helybeli viszonyokhoz képest oly nagyszertű, felette költség belsezkezetre — mint a milyent Mühlendorfer tervez — szükség sincsen. Ezzel az ülés eloszlott.

Az erd. muzeum-egylet nagy gyűlése febr. 15-kén.

Könyvtárnokijelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A ki elgondolja, hogy egy száz meg száz adományból alakult, sőt folyvást csaknem napontként alakuló könyv- és kézirattár rendezése, czimtarozása, gyarapítása s jó rendben tartása, e mellett a közhasználatra napontként nyitva álló olvasószobában való szolgálat mennyi gondot, figyelmet, fáradságot s gyakran sok idővesztéssel járó, de mellőzhetlen részletes munkát kívánj, bizonyosan nem fog megütközni nyilatkozatomon, melylyel intéztünk fennállásának negyedik évéről szóló jelentésemel kezdem, hogy t. i. könyv- s kézirattárunk körül, hogy egy nemzeti közönyvtár irányában méltán formálható igényeknek megfeleljen, bár a kitűzött cél megközelítésére a mult évben is valódi haladás történt, még sok teendő van hátra, s még évek folytán viendő kitaró munkásság szükséges.

A muzeumunk alapítása után lefolyt három éven át ideiglen gondviselésre bízott régiség- és éremtárunk a könyvtártól való elkülönítése a mult év tavaszán megtörténvén, ez által hivatalos kötelességeim és felelősségem terbe is könnyebbédt, de könyvtárunk is kedvezőbb állásba jutott. A régiségek és érmekkel csaknem egészen elfoglalt egyik szobánk ugyanis ez áthelyezéssel megürülvén, s a legsürgetőbb szükséghez képest felszereltetvén, azt kézirattárunk számára foglalhatam s benne összes kéziratainkat egybegyűjtve külön helyeztethetem. Csak e szoba megnyílása és felszerelése után lehetett intézkednünk, hogy néhai gr. Kemény József több száz kötetre menő, roppant becsű kézirattárát, melyet az egyik legnagyobb kincsét, mely még a muzeum ünneplés megalkulása előtt buzgó tagtársunk Mike Sándor főkományszeiki levéltárigazgató gondviselésére bízva, a kormányzeiki levéltár épületébe volt ideiglenesen elhelyezve, a könyvtár szállására áthelyezhessük, mi a mult év vége felé meg is történt. E gyűjtemény darabonkénti számbavétele s hivatalos átadása is megtörténik, mielőtt e több napig tartó munka a fűthetetlen, s így télen át jéghideg szobában végrehajtható lesz.

Ez áttételnek által a könyv- s kézirattár kezelése könnyebbé és egyszerűbbé lett, miután a könyvtári szállás többé már gyűjteményeink raktárául nem szolgál, ellenben minden, mi ide tartozik, felügyeletem alatt egyesítve van.

Könyvtárunk a mult közgyűlés óta lefolyt 15 hónap alatt vétel útján 267, csere útján 19, s 115 adományozó ajándékából 1767 és így összesen 2125 kötetet és füzetet gyarapított. A vett könyvek nagyobb része az érem- és régiségtár, valamint a természetudományi gyűjtemények rendezéséhez mulhatatlan szükséges nagyszertű tudományos szakkönyvekből áll, melyekhez sorolando az intéztünk számára megvett Franzcan-féle pillangó-gyűjteménnyel együtt birtokunkba jutott 86 kötet szaktudományi munka is; a kisebb részt a külföldi és hazai tudományos irodalom termékei, s 14 darab uagy becsű régi magyar nyomtatvány teszi.

A mult közgyűléskor könyvtárunk létszáma 27,224 kötet- és füzetet tett. E számból azonban levonandó levén, a mult nyáron ki-nyomatott külön czimtarba foglalt s becsárban vagy csere útján eladandó többszörös példányaink 6198-ra menő száma, a valódi létszám maradt 21,026 kötet és füzet, mihez tudva a mult évi gyarapodást, könyvtárunk létszáma 23,151 kötetet és füzetet tesz.

Hazafiai adományok útján, melyek közül mint száma és értékre nézve becsesbekeket említhetnem országos főorvos Pataki Dániel adományát 660, Torma Károlyét 254, Lugosy József debreczeni nyugalmazott tanárét 100 kötet különböző szakokba tartozó munkákkal, könyvtárunk eddig is tekintélyes számu régi magyar irodalmi kincsei gyarapodtak legfeljebb. Nagymúltóságu elnökünk ugyanis Melus Péter Debreczenben 1563-ban nyomtatott válogatot predikációin kívül 7 kötet diszkutiós historiás énekek, mind a kolozsvári nyomda 1573—1580 közötti termékeivel, Rónai Jácint Londonban lakó hazánkfia egy általa London egyik antiquariustól vásárolt

nagyon ritka és becses kötet, Melius Péternek „Arany Tamás tévelygéseiről” írt, Debreczenben 1562-ben nyomtatott munkájával s e mellett ugyancsak Meliusnak Debreczenben nyomtatott „A Christus közbenjárásáról való prédikáció”-val, gróf Lázár Miklós pedig Heltai Gáspár Kolozsvárt 1575-ben megjelent magyar krónikájának csaknem egészen ép s ily állapotban ritkán található példányával szíveskedett könyvtárunk becsét emelni.

Gyűjteményünk ez osztályra vétel útján is nevezetes szerzeményhez jutott. Sikertelen ugyan, aránylag jutányos áron megszereztem egy Székely-Keresztur vidékén rejtett colligatumot, melylyel 14 darab Kolozsvárt 1578—1638 közt nyomtatott munka, többnyire historikus ének, került birtokunkba. Irodalomtörténeti tekintetben mily kitűnően ritka becsű e szerzemény, kitetszik onnan, hogy az említett 14 darab közt, melyek nálunk eddig mind hiányoztak, könyvtárunk 3 oly munkát nyert, melyek léteztéről irodalomtörténetünkben emlékeztet sem volt, s melyeknek a m. tudom. akadémia himnuszait vétetnek méltónak tartotta; továbbá egy oly nyomtatványt kaptunk, melynek eddig csak kéziratban fennmaradtát tudtuk, s végre egy Kolozsvárt 1576-ban nyomtatott historikus éneket ugyancsak kolozsvári eddig ismeretlen 1597-diki kiadásához jutottunk. *) De csere ártal is szerencsések voltak két igen ritka régi magyar nyomtatványt szereztünk, Telegdi Miklós pécsi püspök munkáit, melyek elseje „Pápa nem Antichristus” N.-Szombat 1580., eddig egyetlennek hit példányban volt a m. tud. akadémia könyvtárában, második pedig „Miért nem veheti Telegdi Miklós Luther Mártonnak tudományát” N.-Szombat, 1581. legkritikább könyveink közé sorozható.

Ugy hiszem jelentésem ez adatai kétségbevonhatatlan bizonyosságokra, hogy egy Kolozsvárt, Erdély szívében felállítandó s fenntartandó nemzeti közönyvtár eszméje, mely könyvtárban a hazánkra vonatkozó régibb és újabb, bel- és külföldi irodalom termékeinek lehető legteljesebben egyesítve kellene lenni, hazánkfiak áldozatkészségében valóban erős támaszra talált. Ez eszme kivételével az előbbi nemzedék sokkal kedvezőbb viszonyok közt, fájdalom sokáig késett ugyan, de mint a tapasztalás éveken át folyást igazolja, Erdély e mulasztást kétszeres buzgalommal igyekszik helyrehozni, s szerencse, hogy e tekintetben, bár a múlt gyászos napjaiban, megbecsülhetetlen könyvkincsünk ment tönkre, általában véve még maig sem késztünk el.

(Vége következik.)

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Torda, febr. 23.

Aszály miatt egymásután három terméketlen év csakugyan megteszi utóhatását városunk környékében is. Panaszolnak a közép-szerült birtokosok, miszerint kevés gabonájukat el kell adni az adó fizetésért, mert a katona executor nyakukon. Marháiknak nincs kelendőse, s ha lenne és eladnák, akkor tavaszra kelve nem lesz mivel pénztáruk, vessenek; gabonájuk eladásával pedig nem marad tavaszra magukvalójuk, s úgy is mig új terem nem lesz mivel élniük.

Piacunkat közelebből a küküllőmenti gazdák látták el kevés gabonával, és ez arra mutat, hogy környékünk már kifogyott eladható gabonájából. Lefolyt Tivadar napi országos vásárunk igen silányul telt ki. Kevés marha kült el és az is olcsón. Lóvásár mi sem volt. A vásár napja némább és néptelenebb volt egy közönséges hétvásárnál; idegen iparosok kevesen látogattak meg, s ez azért van, hogy a mesterség hagyja el már rendre az iparosokat, mert nincs mivel folytassák azt. Nincs forgalomban pénz, szinte azt lehet mondani: csak a forog a nép keze közt, a mit hivatalnokaink kiadnak. Katonáság nincs vidékünkön, a kereskedések helyt állanak, melyek pénzt forgathatának.

Néptünk alsó osztálya nem tudja adóját fizetni kiesvényben is, ha executor katona száll ki rá, nem tud ennie adni, s így ott hagyja a katona.

Erdélyi rom. cath. püspök ft. Haynald Lajos ur ő nmítgának lemondása városunkban és vidékén is foglalkoztatja a népet, ki is sohajtózása között így nyilatkozik azon ne

vezetes egyén hanem lenne Erdélyben, jelen viszonyok között ide kellene tenni.

N.-Egyed, febr. 21.

T. szerkesztő ur! Folyó hó 20-án a városi törvényszék egy igen nevezetes bűnvádi eljárást fejezett be és mondott halálos ítéletet maros-vásárhelyi születési eszmadia segéd P. I. felett. Az ellene emelt vád röviden im ez: Mult évi aug. hó 13-án P. I. több társaival torozásból jöve egy vendéglő előtt megélt, ott ténst hall, harmadmagával betér, borozgat, rövid időn távozik, újra visszatér egy megverezett nő és a nő férje kíséretében. A nő azt állítja, hogy őt említett P. I. vérezte meg, erőszakot akartván rajta elkövetni, mire a jelen levő mulatozók felbuzsázkodva, P. I. távozásra szolitják fel, ő nem távozik; erre a társaság egyik tagja őt felfofozza, megugrondossa és a tereméből kilöki. P. I. szállására megy, fekete magyarkáját leveti s szürke felöltőny vesz magára, melynek jobb oldalasában élesre kifestetett díkist rejt és balvégzetétől fizetve újra visszatér ugyanazon fogadóba, a honnan saját és egyik tanu vallomása szerint előbbeni bántalmazója által másodszor is kilöketik szidalom s néhány pof kisérteében, az történt éjfélt után 2 óra tájt. Ezután ő az ablak alá vonul, lesni az alkalmat, melyben bántalmazóját megboszulhassa, s midőn ő az ajtó felé látja közeledni, annak sarkához vonul megvárva felnyitását és díkist kezében szurásra készen tartja. Az ajtó rövid idő múlva fel is nyílt, de csak azért, hogy egy ártatlan egyén után záródjék be az élet ajtaja. Szomorú tévedés. A kilépő nem a várt bántalmazó, hanem a merőben ártatlan vendéglős volt és fogá fül szívével a S. ácsmesternek mért halálos szurást, a mely néhány rövid percz múlva be is következett. Nevezetes jelenség volt a végtagyaláson az, hogy vádló államügyész Medgyes Bálint, ember ölési büntény alapján helyezte őt vád alá és kért büntetést; a törvényszék ezzel ellenkezőleg őt elnöke által, mint gyilkossági büntényt elkövető vádolá és mondá ki az erre mért büntetést a halált. Vádlott mint egy 25 éves, vakmerő és szilárd magatartásának mutatta magát a szóbeli végtagyalás egész folyama alatt.

„Éljen Mátyás az igazságos” hangzék a mellék tereméből éppen azon perczben, midőn a megilletődött elnök ezen megrázó szavakat mondá: „az ön büntetése halál!” Nem akorok itéletet mondani, ha vajon ama nagy királyunk szelleme vezette bíráinkat az itélet-hozatalban, én szeretném hinni, hogy az. De kik éljenek, kérdik önk? megmondom, a helyben Nyíry György vezetése alatt működő színtársulat, kik egy folyosó által elválasztott nagy teremben próbálák Szigligeti Ede „Mátyás király lesz” című 100 arany pályadíj nyert darabját.

Ha szerkesztő ur megengedi, szílok röviden ezen közpártoláskor örvendő társaságról is. Általán kielégítőnek, életre valónak mondható, s hogy a közönség várakozását kielégíti, bizonyítja a csaknem mindig tele színház. A nők közül említést érdemelnek az igazgató neje Nyíryné, ki nagy könnyűséggel szerepel, hangja tiszta csengésű és kedves, öltözeté izlételjes. Sepsiné jó színpadi alak, mozdulatai szabályosak, szerepeit átgondoltsággal játssza, érzelmeiben néha kitörő, azonban a tulzástól gondosan óvakodik, hangja kissé tompa, mi nem csekély hátrányul szolgál. Rózsáné, fiatal kezdő színésznő, sok tehetséget lehet benne fölfedezni. A férfi szereplők között Mándoky Béla áll az első helyen, ki vendéglő minőségben szerepel. Csinos külső, szereplésében nagy könnyűség, finom testmozgás, nem erőteljes ugyan, de kedves hang és figyelmet érdemlő szónoki képesség sajátjává, melyek őt a fiatal és szorgalmas színészt a hazai színészek jelesebb tagjai közé emelendik, s már is kedves szereplőnek mondható. Nyíry György jó színész, minden szerepbe bele találja magát, de úgy látszik az intrikára bír több képességgel. Különösen elismerést érdemel mint director, mint a ki társaságát jó rendben tudja tartani, úgy, hogy két havi itlétek alatt semmi rendeltetésnek sem következett el, a mi vándor színészknél fájdalom, nagy ritkaság. Rózsá fiatal színész, sok tehetséggel, de szerencsétlen hanggal bír. Benedek az öreg szerepeket természetesen játssza. Ifj. Nyíryből szorgalommal még jó színész válhatik. Említést érdemelnek még Lázár, Farkas, Hübinszki, Nyéki, Danez, kik mindannyian jól játszanak, ha szerepeiket megtalálják. Általán ezen nagy részint fiatal egyénkből álló életre való társaságnak méltán lehet a hazai közönség figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Vajha ezt föl is találhatnák. Sz. S.

Küküllőmegye, febr. hó 1864.

(H) Tán nincs egy vidék sem, hol a „K. Közlöny”-nek aránylag több olvasója lenne, hol e lapban fejtegetett elvek s a testvérem-

zetiségekhez intézett, mintegy szívünk mélyéből merített, gondolatainkkal tökéletesen megegyező czikkei hathatósabb viszhangra találának, mint megyénkben; s mert ez így van, s e megye jól ismeri helyzetét, belátja szükségait, fájdalommal olvassuk némely papi szemlélyeknek néha a világiak ellen írt ellenszenves tudósításait, éppen most, midőn a legszorosabb testvéri egyetértésre, törhetlen összetartásra volna szükségünk; most mikor nem mi vagyunk a helyzet urai s nem is rajtunk mullik száz meg száz egyaránt szükséges, egyaránt sürgős intézkedés megtétele. Nem akarunk e levelek s azok tartalmának tüzteseb elemzésébe bocsátkozni, az meglehet akaratunk ellenére meddő s a közügy hasznára nem válható polemikába keverne, mindazonáltal egy barátságos észrevétel mégis csekélykésztünk. Kötelességérzetünk mondja tollba azon igénytelen figyelmeztetést: miszerint az érintett lelkész urak nagyon jól tennék, ha mint az Urak szolgálai, ki a békeolajával kezében hirdeté a kölcsönös szeretet és türeklenség szent tanát, más utat választanának különben méltánylandó céljaik elérésére. Az iskolázak mihamarabb létrejvetelét mi is úgy nézzük, mint égető szükséglet, mint nemzetünk egyik eléggé meg nem becsülhető védőbástyáját, s éppen mert azok felépülését kívánjuk, sőt kitelhetőleg elősegíteni, siettetni ohajtunk: kétszeresen elszomorít minden oly mozzanat szemlélése, mely a nevezett nagy fontosságú intézmény foganatosításának előmozdítására hivatva legkevésbé sincs. Nem emlékszünk, s nem is hisszük, hogy oly formán írt levelek, mint például a haranglábi, valaha papi vagy iskolaházat eredményeztek volna; apostoliának éppen nem nevezhető kikélek még soha senkiben sem ébresztettek áldozatkészséget, bármint szent és idős lett legyen a czél, mely eléretni szándékolatott. Avagy nem meggyérőbb-e kerületei espercünk tudva levő gyöngéd eljárása? Minő öröm e frifut látni, midőn az okosságot jóssággal, a szélsőséget körültekintő ildomossággal párosítva, idevontunk valódi tanítványként hat és működik, úgy lelkészi s esperesi, mint honfiai hatáskörében E példa valóban méltó a követésre.

De térjünk át negyünk anyagi érdekeit tárgyzó dolgokra. Nincs miért szomorú vagyoni állapotunk részletezésébe foglani, minden nap látott sötét színeket kellene használnom, s oly dolgot elősorolással társasánam a türelmes olvasót, miket mindnyáján együtt s egyenként eléggé éreztünk. De mert tagadhatatlan igazság marad, hogy ipar s kereskede s az ezekkel szoros kapcsolatban álló mezzei gazdaság csak ott virágozhat fel kellő mértékben, hol helyesen alkalmazott s jó karban levő közlekedési eszközök léteznek, s ha ezekhez hozzá gondoljuk, mennyi s minő nehezégekkel kell a gazdának az 1848 előtti időhöz képest küzdenie: elkomorult lelkünk még mélyebben megrendül, látván, hogy azon eszközök egyike, melyek szorult állapotunkról még lendithetnének valamit, s a ráuk neheztelt terhek elhordozására alkalmasabbakká tehetnének, hibásan alkalmaztatik. Nemcsak egy lehetőséget, de más kisebb közlekedési utaink is gyakran nem a czélszerűség, nem a közérdekekkel összhangzólag építettek, hanem némely egyéni érdekeknek vannak alárendelve. Sajnálva tapasztaljuk ezt a D. Szent. Márton és Radnóti közt épült új utakon is, s a mennyire örvendettünk, hogy megyénk közelebbi érintkezésébe jó Kolozsvárral, anynyira fáljalunk és esodáljunk azt, a hogy és a hol ezen ut a hegyen keresztül vitetett. Mig azt ugyanis a déli oldalon egy kanyarulatallal oly helyre vitték be északra, mely telve posványokkal és süllyedésekkel, annak oly esés van adva, mely a biztos járást csaknem lehetlenné teszi; északi oldalon viszont kikeresve az északosabb részt, s egészen elhagyva a régibb mérnökök által nagy szakavatottsággal s helyi ismerettel kiczölöpölt s nagybárra már ki is árkolt utat, hasonló meredekséggel bevezették egy erdőbe, s a posványos helyeket ujból felkutatva, szállították alá a völgybe; ugy hogy teljesen meg vagyunk gyözdve: miképp e régen várt ut egy esős évvel járhatlanná lesz. Mondják, hogy e részben nem annyira a mérnök belátása, mint inkább némely mások intézkedése volt irányadó; ámde ha valami, ugy a csálhatlan számokon nyugvó mérnöki szaktudomány bizonyára az, mely magát zemmi tekintélynek alá nem rendelheti; még pedig annál kevésbé, mivel minden új utvonall emlékkő gyanánt kell hogy fennmaradjon. Igen érdekes még megyénknek ezt az újonnan felállított, s mint halljuk, még felállítandó posták ügye, a mely tárgyban, bárha a „K. Közlöny” febr. 13-diki számában egy terjedelmes czikket olvastunk, nem hallgathatjuk el igénytelen észrevételeinket. Hogy Küküllővárt postaiállomást állítottak annak igen örvendünk, mert nagyon kívánatos, s a már nagyon régen hallott Fejérvár Balásfalvával való közlekedés felállításával arra nagy reményünk is volt; de hogy miért kell e megye központját kikerülőleg Kükül-

lővárral kötni össze Medgyes-N.-Szeben; miért kellett az egyenes vonalból szögletes csinálni; egyáltalában miért kellett ezen östszekötő postát felállítani, ha a levél D.-Szt. Mártonból most is 3-ad nap alatt érkezik Medgyesre, mikor eddig M.-Vásárhely felé is megérkezett annyi idő alatt; miért kell az államnak mulhatatlanul egy pár mérfölddel több „Rittgeld”-et fizetni, mikor kevesebb bel is beérhetné, ezt nem bírjuk felfogni.

Homorod-Szt.-Pál, február 24.

Utóbbi levelemben említém, hogy mily rettenetesen dühög a himlő vidékünkön. Azóta már egy hó telt el s e ragályos nyavalya még mind inkább dühög, mélyebb mélyebb sebeket ejt, minthogy még 50 éves ember is esett áldozatul. E ragályos vész mindenkit rettegésben tart, mert sokkal több nagy, mint kis koruval népesítette mostanában a temetők bús országát. Sok szép sima arcokról szedte le már a rózsákat, kiméletlen adójának mély gödreit hagyva; és hányaknak oltotta el szeméket világot? Fajdalommal kell megvallanunk, hogy e nyavalyában szenvedők közül többen vigyázatlanságokuk áldozatai, mert ismerve is ragályosságot, nem őrizkednek az ilyen beteggekkel vagy éppen hullakkal közeli érintkezésbe jöni, s e miatt az egyenlő véralkutatnak elkapják e veszedelmes betegséget. Számaltalan példa bizonyítja, hogy a nő elkapta férjétől, az anya gyermekétől, a rokon meghalt rokonától. Megjegyzendő azonban, hogy az értelmiség osztályában, hol a „halál ellen nincs orvosság”-elvet csak időhöz kötik, s ha bajt látnak, nem restelnek értelmes orvoshoz folyamodni, nagy mérvben nem uralag, mig a szegény pór népet egymásra seprí, mert egészen az említett elmre támaszkodva, midőn a betegség előjelei mutatkoznak, legfeljebb egy önöntőt ha igénybe veszi, ki egy pár kupa gabonáért egész emberbaráti szeretettel kiönti, hogy a szívében van a baj, ettől vagy attól megijedt. Ez egy pár keresztvetés, s meg néhány oláh „mi atyánk” (többnyire az oláhnék e mesterségrek felkentjei), a nép nagyobb részének orvossága a betegség stadiumában. S ha már a szegény beteg 50—60 „mi atyánk” és 4—5 véka gabonába került önöntésre se gyógyult meg, ez esetben 3—4 m. földre is elmennek a tudós asszonyok és emberekhez (mikor a széke y „ember”-t mond, midre férfi értendő), kik ismét egy pár köböl buzérát vagy megölök, vagy megbénítják az embert. Ily nyomorult helyzetben van a nép nagyobb része, az öröklött babona tudatlanokra vesztegeti bizalmát, s a mostani himlővész alkalmával is sokakat az önöntők a tudós asszonyok s emberekbeni bizalom taszt az idő előtti sírba! Lelkeszeinkre pedig, kiknek tiszták mindeneket világosságra vezéreloi, ezért a felelősség terhét nem lehet nyomni, mert rajtuk semmi el nem mulik, mit egy apostoli szellemű papnak, ki népének atyja, testvére, barátja, tenni kell. Szóval a tanács el nem marad, csakhogy nem követik. Így állván a dolog, egy mély sohajtással bezárnám beszélgetésemet, ha tanuja nem lettem volna, hogy a hol nem használ a tanács, használ a kalács! T. i. falvánk unitárius lelkésze, kinek mint sok másoknak tanácsai, mint pusztában kiáltó szó, bangzottak el egy nehéz beteghez, a szenvedő tudtán kívül orvost hozatott. Az értelmes orvos a beteg egészségét, megértve a lelkész nemes célját, csekély költséggel helyre állította. Ez eljárás többszöri ismétlése következtében a nép annyira megbarátkozott az orvosokkal, hogy ma már védőkünkön a leghevesebb önöntő, ki éppen falvánkban lakik, éhen halna meg, ha a vidékiek el nem tartanak. Tehát, ha a tanács nem használ, működni fog a kalács. A mit pld. az ily nemes lélek e czélra ad, azt a mint a székely szokta mondani: ki rendeli az Isten!

Közelebből folyt le szt.-mártoni barom-vásárunk. Marha temetőben sok volt, minthogy a marhavész miatt a télen a baromvásárok le voltak zárva. És a szt.-mártoni böles előjárás ezt sejté bár, a barom piacot az alig 3 4 öl széleségű utcákra helyezte, hol mozogni se tudtunk, az utazok pedig kénytelenek voltak órákig vesztegelni. Ekkora alkalmatlanságot szerzett a vásári közönségnek az előjárás. Vevő kevés, barom sok volt. A vevők hiányát a mint hallottuk, a segesvári és a tordai ugyanakkor folyt vásárok okozták. A két legszebb ökr 350, egy pár középszerű 200 és egy jó tehén 40—50 forintot ment.

Egyes városokat, helységeket a történetek tesznek nevezetessé. Így pl. környékünkben Jánosfalva nevezetes a) arról, hogy itt hajtották be, az az csak akarták, a retről a golyákkal kecské gyanánt, b) itt történt az a híres farkas vadász emberre; és most már c) mostanában az ott uralgó életunságról kezd nevezetes lenni. Számos öngyilkosság fordul elő; közelebből is egy férfi, miután becsülte, vagyonát megette itta, kétél által tul adott életén. Igyál s légy boldog!

Sándor Lajos.

*) E munkák czim-i következők: 1. „Az kopasz-ságnak dicseztéi. Colosvarat. 1589. 4. r. 2) Kolos-Török István. Az asszonyi nemnek nemességéről méltóságáról és ditsiretiről való Rhythmusok. U. o. é. v. n. (1630) 4r. Rákóczi András. Szép historia egy phariszeusnak és egy publicanusnak imádságokról. Nyomt. 1638. eszt. (Kolozsvárt) 4r. 11. o. v. n. Péter. Sokféle neveknek magyarázata. Hely és é. v. n. (Kolozsvárt 1578) 4r. 6) Paris és görög Ilona historialja (egy levei névtelentől). Hely n. (Kolozsvárt) 1597. 4r. A többi kilencz munka egyik vagy másik hazai könyvtárunkban meg van ugyan, de mindegyikben sem található.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Midőn e sorok az olvasó közönség elé kerülnek, az erdélyi követek a birodalmi tanácsból már visszaérkeztek lesz, hozzá magukkal haza éppen azt, a mit felvittek: reményeket! — írja a „Telegrafus Roman“ 14-dik számában. — Kérde tovább; — mi haszon, hogy a szent István koronája alól némelyek részt vettek a birodalmi tanácsban? Hasonló kérdések fogják a beszéd tárgyát képezni Magyarországon és Erdélyben; de — nyomd — nagy hiba lenne ostromolni és elítélni az erdélyi követeket azon okért, hogy a vaspálya ügyét nem vívhatták ki; ennél lényegesebb kérdéssről van szó; midőn látták, hogy Erdély függetlenségét megátalkodtak oly emberek által, a kik a szent István koronájához tartozó országok multját és viszonyait szemben Auszriával tén nem is ismerik jól, ők (az erdélyi követek) férfiasan védelmezték, s kerek kimondták, hogy a német szövetség ügyei, a schleswig-holsteini vizsály Auszriának csak azon részét érdekli, a mely a szövetségbe be van keblezve, de nem a független Erdélyt, melyet igazságosan nem lehet a schleswig háború költségei (10 millió) terhének viselésére kényszeríteni. Az erdélyi követek a birodalmi tanácsban nem is tehettek többet, mint a mit tettek. Ők még új és szokatlan emberek voltak ott. Ennek fogva „sunt de escusatu“ és nem érdemes őket még magán körben is szigorú felelősségre vonni.

— Szébenből vett hírek szerint, melyeket a „Herm Zig“ közlebbi száma is igazol, ottan a typhus közmegdőbbenést okozó mérvben dühög a polgárság és katonaság közt. E veszélyes ragályos betegség egyik fő oka a tisztátalan légkör, a rossz lakások, s főleg a szűk, sötét és ronda utcák, melyekkel a város dicsekedhetik.

— A bécsi hivatalos lap közli azon es. k. katonák névsorát, a kik a dánokkal folytatott háborúban tanúsított vitézségükért érdemjelt kaptak. Többnyire magyar nevek, alig egy kettő más.

— A szivarok, melyek Hamburgból a harezérré, nevezetesen a kórházakba küldetnek, kétségtelül jó akaratú adományoztatnak, de csak azt lehet felfalni, hogy némely emberek — mint a „Glocke“ megjegyzi — a katonák dohánybani izlését azon történet szerint itél meg, melyben egy osztrák katonára Hamburgban átvonuláskor a gazdájá matrácában levő töltelékre gyújtott rá. Talán innen van az, hogy tulnyomó számmal oly szivarok küldetnek, melyeket valamely magas helyen a környezet veszélyeztetése nélkül lehet ugyan elszívni, de a kórházakban, valamint általában zárt helyeken megrontják a levegőt. Ha az ily adományokat a kegyes jöltevek az előőröknek küldenek, a dánokat talán kardcsapás nélkül is ki lehetne füstölteni a düppeli saúczokból.

— Kimutatás a kolozsvári kiegészítő pénztár-egylet forgalmáról febr. havában 1864.

Bevételek:

Pénztármaradék a. m. hóról	3,218 ft 77 kr.
61 új tag 104 részvény után	
5 ft 25 kr.	546 „ — „
Havi, rendszeres rendkívüli betételek	16,246 „ 79 „
Könyvdíjakban	61 „ — „
Kamat, provisio és váltódíj	4,767 „ 25 „
Bélyegdíjakban	103 „ 19 „
372 tag által visszafizetett kölcsön	79,485 „ — „
A bevételek összege	101,428 „ — „

Kiadások:

411 tagnak kölcsön	88,190 ft — kr.
Tisztviselők fizetése	172 „ 29 „
Bélyegre	110 „ — „
Irodai kellékek	42 „ 23 „
Kamat	4 „ 20 „
Tőke visszafizetés	10,102 „ 29 „
Pénztármaradék	2,806 „ 99 „
	101,428 „ — „

Kolozsvárt, február hó 29. 1864.
Taufner Ferenc, Gelth János, Wagner F. igazgató, könyvvezető, pénztárnok.

— A bécsi minyegyetemi magyar ifjuság által az alföldi szűkölködők javára Bécsben az udv. operazuházban február 8-án rendezett hangverseny fényes sikerrel ment végbe. A nagy színház minden zuga megtelt. Jelen voltak a fiatal császárné és az özvegy császárné ő felségeik, több főhercegnő és a magyar főurak közül gr. Apponyi György, gr. Barkóczy János, b. Sennyey, gr. Szécsen stb. A császárné ő flege mind érkezése, mind távozása alkalmával magyáruul szolt a tisztelgő választmányi tagokhoz. A hangversenyt magát a bécsi lapok is dicsérik. Különösen kiemelik Carina Anna k. a. kitünő énekét, Dekner Sarolta k. a. hegedűjátékát, Bogár k. a. szavallását, Bigniot, a Doppler testvérket. A hangversenyt Beethoven „István király“ a nyitotta meg, előadva az udvari ze-

nekar által; s befejezte a magyar tanulók kardala: „Kidült a fa mandolástul“. A hangverseny jóvedelmét még nem tudjuk, csak arról értesültünk, hogy a császár és császárné ő flegeik 400 forinttal járultak hozzá.

— Mi oltja el az égő petroleumot? Közlebb egy kísérlet történt Belgiumban, mely a zenészi világban bizonyosan ritkítja pártját. E kísérlet célja volt a hangszerek hatását a petroleum-lámpák irányában behizonyítani, melyek a fuvóhangszerek egyetlen hangjára kialsznak. A fuvóhangszerek bizonyos futamaira három vagy négy ily lámpa egyszerre kialudt. E kísérlet aztán több tudós és zenész jelenlétében többször ismételtetett, és az eredmény meglepő vala. Duhano ur, a brüsseli conservatorium tanára, egyszerre 8 petroleum-lámpát oltott ki, melyek némi távolságra álltak egymástól, trombitájának egyetlen hangj által (?).

Nemzeti színház.

Martius 1-sőjén: „A Proféta.“ Nagy opera 5 felv. Meyerbeertől. A közönség a fölemelt helyárak dacára nagy számmal gyűlt össze, s mind az előadással, mind egyesek működésével tökéletesen meg volt elégedve. A szereplők közt Fektér, ki a czimszerepet vitte, megdicsérendő mind szép éneke, mind kitünő játékáért; Fehérvári Mari kezdetből végig kitűnt, de leginkább meglepett Pajor Anna, e színpadon mindig kedvelt alt hangjával, melyet ma este teljes erejével ragyogtatott; több helyt, de jelesen a 4-ik felvonásban tapras ragadta a közönséget. A három anabaptista is jó személyesítőkre talált Istitoris-, Tóthfalusi- és Dalnokiban. A második felvonásbeli koresolyázás kitünően sikerült, s szinte bámult az ember ezen, meg a valódi jelen is nem kis ügyességet igénylő játékon; minden szemelynek lábára négy kis kerekkel ellátott koresolya volt csatolva, és ezen épp oly ügyesen szaladgáltak, mintha valódi sima jelen iettek volna; legügyesebb volt Tóth Soma és Beczkai. E jelenet ismételtetett. Az operára nézve azt mondhatjuk, hogy a nagy zeneköltő rettentő sok eszmét pazarolt fel rá, azonban még csak egy aria sincs benne tökéletesen kivise, s mégis az egész megrendítőleg hat a hallgatóra, mert sejtji így is, hogy legalább mi akart lenni ezen oly túlságosan összehalmazott phantasia; mindezekben kívül Follinus urnak is kellő elismeréssel kell adoznunk, hogy ily élvezetes estét szerzett; ohajtható lenne, hogy ezen nagyszerű operát után is éppen oly kiállítással és rövidítés nélkül láthassuk, különösen a gyermekkart mindig jó lenne felkelti, mert oly szépen és trema nélkül énekeltek, hogy a dicséret méltán megérdemlik!

Szerda, martius 2-án: „Az ördög, vagy egy párisi vak leány.“ Dráma 4 felv., írta Balecourth, ford. Follinus. A marquisot Follinasné játsza oly elegantiával és átgondoltan, mint már tőle megszoktuk. St. Germain Tóth Jenő volt, s fényes bizonyítványt ad, hogy nagyobb szerepeket is bátran reá lehet bízni; midőn a marquisnéval találkozik, valóban váratlanul lepett meg szép érzésteljes szavallatával; meg is tapsoltuk. A vak leány jobb kezében nem lehetett volna, mint az Újfalusié. Ugyszintén Komáromi (Leo) és Albi (Papilon) is remekelt, utóbbi a részegség jelenetben annyira élethű volt, hogy meg nem állhattuk, hogy elismerőleg meg ne tapsoljuk. Közönség közép számmal.

Csütörtök, martius 3-án Tóth Jenő jutalmára itt először: „Egy könnyelmű ember, vagy a végzet utai.“ Dráma 4 felv. és előjátékkal. Sue után írta K. Papp Miklós. Ez is egyike azon daraboknak, melyek fényes tanulást adják annak, hogy regényt — különösen hosszadalmas és gyengét — nem lehet kellően és drámai kivitellel feldolgozni. A dráma hőse Roland ezredes, ki fiatakor megmondottait tettei által néhány nőt tett szerencsétlenné, s ugyanannyi család jöllétét zúrtá össze. A megcsalott férjek egyike egy Pietri nevű van arra hivatta, hogy 25 évig folytonosan mint titkár az ezredes oldala mellett lévén, a csabított megfoszulja. Mit végbe visz azzal, hogy az ezredes két titkos gyermekét, kik az elhagyatottság miatt mélyen leüllyedtek a bűn és vétek fertelmébe, véletlenül megtalálva atyjukhoz vezeti; holott Roland ezek elsőyedésének nem is oka, mert a játék folyama alatt is többször felhőzódik, hogy szeretné feltálatni elveszett gyermekeit, de nem sikerül, pedig ha sikerülne, bizonyára, a mint feltett szándéka is volt, neveltetésükről gondoskodott volna. De a gyermekekből még nem halva ki minden becsületérzés, s atyjuk iránti gyermeki kötelességük felbőrdvén bennük, a helyet, hogy atyjokat meggyalázzák, öngyilkosok lesznek. Ekkor Pietri előlép s megvallja, hogy mindennek ő az okozója és szerzője, megakarja gyilkolni az ezredet, felfejtett az indokot, mely ez alkoskodásra vezérelte; de az ezredes törvényes leányának férje megelőzi a tettel s a tört gyilkosnak szívére meríti. Az ezre-

dest Tóth Jenő játszta, ki midőn kilépett, egy koszorút s sok tapsot kapott, valamint a játék folyama alatt is többször zajos tapsokat aratott. Újfalusi ma igen dicséretre méltó nyugalommal személyített egy hasonlóan vizre vitt férjét. Gyulai (Pietri) kitünőleg maszkírozta magát, s mindvégig helyes felfogással és átgondolással adá ezen nem kis tanulmányt kívánó szerepet. Közönség meglehetősen számmal.

r. s.

Kivonat az erd. hiv. értesítőből.

(Márctius elején.)

Pályázatok: Actuariusi állomásra a montenai járáshivatalnál a kústenlandban, 420 frt fizetéssel, mártius végéig, a trieszti helytartósághoz.

Két ügyvédi állomásra Alsó-Fehérmegeben N-Enyeden, mártius 30-ig a kir. táblához. A parajd só-műkezelői állomásra 735 frt fizetéssel 210 frt jutallékkal, 4 hét alatt az orsz. bányagazgatósághoz.

Csöd megszűnések: Segesvári Havelka Jó zsef; és

M. hódaki Tanceu Mihailla vagyona felett. **Idézetek:** Az 1859 szeptember 12-én 40 forintot kiállított, Csegezi József által elfogadott váltó tulajdonosa, a dobokamegyei törv. székhöz.

Gr. Mikó Rozália, Bethlen Gáborné 1100 drb. arany adósságos ügyben, Háromszék törv. székhöz, képviselő ügyv. Vörös György S.-Sz. Györgyön.

Waszilié Istrate, 53 frt adósságos ügyben a n.-szebeni törv. székhöz f. évi april. 11-re, cselekv. gondnok ügyv. dr. Nemes.

Harasztosi Bartha János hagyatéka elleni hitelezők april 27-ig, Aranyosszék törv. székhöz.

Csödek és kiegyezkedési eljárások: Rácz Péter vagyona felett, bejelentés márctius 29-ig, tárgyalás május 15-én a dobokamegyei törvényszéknel.

M.-vásárhelyi kereskedő Kondrai Kristóf vagyona felett, biztos Biás István városi tanácsos.

N.-enyedi kereskedő Ungár Mihály vagyona felett, bejelentés april 27. felfügglő Bíró Miklós ellen Enyeden.

Cégbejelentés: Dabinten Frigyes cége Szászvároson, mint posztó- és singes kereskedés.

Céztörlesztés: Nagy-szebeni „I. F. Róth, fűszer anyagkereskedő cége.

Gondnokság meghosszabbított: Gróf Teleki Lajos ellen.

Árverések: Gr. Toldalagi Mihály ny.-sz. benedeki fekvősegei, mártius 29-kén d. e. 10 órakor Ny.-Szt.-Benedeken.

Siketfalván mártius 16-kán és aprilis 6-án, Gál László 2 darab szántóföldje.

Cserefalván, aprilis 28- és május 28-kán Dózsa György háza és telke.

N.-Almásán, april 18-dikán és május 9-én gr. Csáky György csödtömegéhez tartozó marbak és más ingóságok.

M.-Vásárhelyt, april 25- és május 25-kén néhai Varró Imre 829 sz. alatti háza.

Kolozsvárt, mártius 15-dikén Gschweg István csödtömegéhez tartozó 142 sz. a. ház.

G.-Keresztúron, mártius 30-kán Balog Lajos fekvősegei.

Kis Apoldon, mártius 8- és aprilis 12-kén Dumitru M. Corma fekvősegei.

Penkászon, april 12-kén és május 13-kán Floka Salamon fekvősegei.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, febr. 29. A felsőházban Ellenborough lord a pénteki ülésre interpellatiót jelentett be az iránt: intézkedett-e már a kormány Dánia anyagi gyámlitása tárgyában.

Westmeath interpellatiójára Russel azt felelte, hogy Mazzini kereset alá vételére nincs ok, miután biányzik minden bizonyíték, hogy ő a császár ellen tervezett merényletben bűnrészes volna.

Az alsóházban D'Israeli a kormányt hevesen megtámadván többek között ezt mondta: Franciaország szeptemberben elvetette az értekezlet-javaslatot, mivel Anglia nem biztosította, hogy a javaslat meghiusulta esetében, tettelesen fog fellépni. D'Israeli azt kérde: ragaszkodik-e a császár most is a felvételéhez s a többi hatalmak minő kilátásokkal fogadják el a javaslatot? Palmerston lord a kérdéztől a két köv. utasítja, a mely holnap fog megjelenni.

Az angol lapok igen vékony reményeket táplálnak az értekezlet sikerülté iránt. A „Times“ azzal vigasztalja magát, hogy nem lesz szükség Anglia tetteles fellépésére Dánia ügyében. Tavaszra kiitt a forradalom Németországon, s Dánia meg lesz mentve.

A „Morn. Post“, „Daily News“ és „Daily Telegraph“ éppen semmit sem adnak az értekezletre; a „Star“, a mely pedig a legki-

sebb békejelhez is mohón szokott ragaszkodni, azért nem bizik az értekezletben, mert nincs fegyverszünnettel összekötve.

Franciaország. Páris, febr. 26. A félhivatalos sajtó hangja éppen nem kedvező a békeerményeknek. A „Patrie“ egy közlebbi cikkében ezt írja: „Ha az események nem sokára követelni fogják Franciaországot, hogy válaszon a maga rokonszenveire és elveire, az érzelmi és cselekvési politika között; úgy el kell ismernie a schleswig-i és holsteini német népesség akaratát, a mely a német nemzethez kíván tartozni. Mi nem követhetünk más politikát az Elbenél és Eidenél, mint a Vistulanál és Mincionál. Tegyük fel tehát egy pillanatra, hogy Németország akaratát győz, hogy Dánia német tartományait a német szövetséggel, dán tartományait pedig Svédországgal és Norvégiaival egyesülnek: valjon ez az új helyzet, a mely a népek törekvéseinek a egyszersmind a nemzetiségi politikának is megfelelő, ellenkezik-e Franciaország politikájával? A felelet könnyű. Németország, ha egyszer ura a kieli kikötőnek, tengeri hatalommá lesz, s Franciaországnak mindig hagyományos politikája volt, második rendű tengeri hatalmak létrejövését segíteni. Az így megerősült és megszilárdult skandinavi egyesület nagyobb kifejlődést nyer, s mint a keleti tenger bejáratának őre; ellensúlyozza Németország tengeri erejét. Ezek az események Franciaország politikájának megfelelő, másfelől semmi hátrányára nem lenének a francia érdekeknek Európában. A skandinavi unio kifejlése helyettlenné a hercezségeknek a német szövetségbe lépése által megzavart sulyegyet; a keleti tenger kulcsa egy barátságos hatalom kezeiben lenne, a mely elég erős volna arra, hogy Angol-, Német- és Oroszország befolyásától független legyen. Ezek azok az eshetőségek, a melyekkel a francia közvélemény ez idő szerint foglalkozik, türelmemel kísérve az eseményeket s eszélyesen várva, hogy mit hoz a jövődó.

A „Constitutionnel“ az értekezlet tárgyában így nyilatkozik: „A kik az angol lapokat, vagy a lapok tartalmát a távirati sürgönyökből olvassák, tapasztalják, minő heves megtámadatásban részesül a Palmerston-Russel-féle kabinet. A megkezdődött parlamenti ülésekben az ellenzék föllépése hasonló erélyt tanúsít. Résztükről, ha Russel lordról beszélünk, az udvariasság szabályait mindig szem előtt tartottuk. De megjegyeztük, hogy az angol kabinet eljárása koozárka teszi a békét, a nélkül, hogy a szerződéses föntartására szükséges eszközökhöz folyamodnék. Bebizonyítottuk, mennyire hatály nélkül maradt eddig minden angol javaslat e kérdésben. Lehet-e biztos reményünk a conferentia létrejöttére nézve? Ohajtanók, hogy így volna. Azonban nem Franciaország részéről fognak az akadályok mutatkozni. Az akadályok más-honnan jönnek, s a dolog természetében fekszenek; ezt haszlatlan volna tagadni. Mondják, Austria és Poroszország már elfogadta az angol javaslatot, de elfogadja-e a német szövetség is? Legyen szabad kételkedni, miután a conferentia alapja, a dán monarchia épségben tartása, s az örökösödési kérdésnek Keresztély király javára való eldöntésén nyugszik. És ha a Bund 1864-ben kimarad a conferentiából, mint 1852-ben történt, várhatjuk-e, hogy az újabb határozatoknak több tekintélye lesz előtte, mint a régieknek? Mi történhetik ez esetben? Mit fog tenni Austria és Poroszország a többi szövetséges ellen, ha a conferentia határozatait végre kellend hajtani? Fegyverhez nyulnak szövetségstársaik ellen? Ez polgárháború volna Németországban. E mellett újabb nehézség merül föl: a fegyverszünnet kérdése. Ha az ágyulövés helyett a conferentia tanácskozásaira lehetett volna bízni a kérdések eldöntését, az eredménynek örövendhetünk volna; azonban tény, hogy Poroszország a fegyverszünneti javaslatot határozottan visszavet. Tehát a háború folyni fog a tanácskozások ideje alatt is. Ha hódítási harez forogna kérdésben, e modort érteni lehetne, a felek harcolnak és alkudoznak, remélvén a szerencse koezkáinak jobbra-balra fordulását. Azonban Austria és Poroszország nyíltan kimondták, hogy a dán monarchia integritását tiszteletben tartandják. Miért keresnek tehát új csatákat, ha a béke vezető eszközt, a conferentiát elfogadják. Bármennyire ohajtnak tehát, hogy a béke helyreállítsanak kísérletei sikerüljenek, lehetetlen megvalnunk korábbi kétélyeinket, s nagy sajnálkozásunkra tapasztaljuk, hogy távol sincs még befefejeze és vizsály, mely már is oly sok drága véráldozatba került.“

Németország. Berlin, febr. 29. A „Staatsanzeiger“ írja: Gravensteinből jelentik febr. 26-ról: A dánok mind jobban-jobban készülnek a dúppeli hadállás komoly védelmezésére. Több majort s néhány házat Dúppelben létegettek. Új sánczolásokon is dolgoznak. Fanó szigetén el előkészületeket tesznek, a melyek ágyutelep építési szándékra mutatnak. Egy ellenséges hadi gőzös közlebből éjjel átmert a Belten.

A „Nat. Ztg.“ következőleg írja le a Schleswig küldöttség tiszteletét Frigyes herceg-nél: Schleswig küldöttsége febr. 26-án délelőtt 10 órakor érkeztek Kielbe. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött a Szt. Miklós- és zárda-egyházakban. A Szt. Miklós-egyházból 1 óra tájt indult meg az ünnepélyes menet a pályaudvar felé. Azért választották bemutatási helyül a pályaudvart, mert az egész városban nincs akkora helyiség, a mely az 1500 at meghaladó tagból álló küldöttséget befogadhatta volna. A küldöttség vidékenkénti szakaszokra osztva sietett az ünnepiesen felszított pályaudvar felé, a legtöbb szakasz sajátzseri zászlókkal különböztetvén meg magát. A herceget egy kiel polgárokból alakult választmány vezette a pályaudvar ba. A mint a herceg a számára készített emelvényen helyet foglalt, elébe járult a nagy küldöttségnek egy kisebb választmánya. A küldöttség vezetője Hamkens üdvözölte a herceget. Kiemelte, hogy ők megjelentek, önkéntesen egybegyűlve, minden különös szervezkedés, minden házassági közreműködés nélkül, szabad emberekhez illő ösztönzéstől, hogy tanúbizonyságot tegyenek az igazság, a jog mellett; üdvözölte a herceget az összes küldöttség nevében s kérte, hogy engedje meg az általuk aláírt felirat (tartalma távirati kivonatanban mult számunkban volt közölve) elolvasását.

A herceg hosszabb beszéddel felelt. Mindenek előtt örömet és köszönetet nyilvánított; örömet, hogy a küldöttség eljöhett, köszönetét, hogy előjött. Megdicsérte Schleswignek a joghoz való ragaszkodását. „Ti, ugymond, szilárdul ragaszkodtok jogaitokhoz; én hiszek és ígérem nektek, hogy én is ragasz-

kodni fogok.“ Különös hangnnyomattal emelte ki, hogy a hercegségeknek Dániával egyesítése soha sem vezethet békére, s reményét fejezte ki, hogy Isten segédelmével a jog érvényesítésének útjában álló nehézségek lelesznek győzve.

A beszédet harsány üdvözlés követte. Erre a herceg végig járta a küldöttség sorait s az egyes vidékbeliek vezetőivel társalgott. Miután visszatért az emelvényre, a küldöttség szónoka felbivta a jelenvoltagekat, hogy éltesék VIII. Frigyes, Schleswig-Holstein herceget, a mit ezer meg ezer torok hangoztatott vissza szűnni alig akarva. A herceg megköszönte s felkérte a küldötteket, hogy vigyék meg választóiknak az ő üdvözlését és halálját. Végül ellette Schleswig-Holstein, a mit a gyűlekezet szintén lelkesedve viszhangozott.

Orosz- és Lengyelország. Krakkból írják, hogy az orosz határszélről érkezett hivatalos tudósítások szerint, Opatow várost a sandomiri kormányzóságban, febr. 21-én 1000 főnyi felkelő csapat megtámadta s véres utcai harc után, a mely délután 4 órától éji 11 óráig folyt, s a négy rotta gyalogságból s 100 kozákból állott orosz helyőrségnek csaknem teljes megsemmisítésével végződött, elfoglalta. A felkelő csapat kitűnően volt fegyverkezve, egy röppentyűs szakasza is volt, a mely a tanácslátat, a hová az oroszok beszáncoltak volt magukat, felgyújtotta. Pedig az egész csak egy kis hadosztálya Bosak tábornok hadtestének, Rembajla, vagy némelyek szerint Topor vezérlete alatt. Ez az első jelentékenyebb mozzanata a lengyel felkelők megújított hadjáratának. E harsz eseményt

lényegében a hivatalos „Krk. Ztg.“ is igazolja.

Dánia. Kopenhága, febr. 29. A „Berlinske Tid.“ hivatalosan megzáfolyja azt a hírt, mintha Dánia az érkezők iránti javaslatot elfogadta volna. Arra az esetre, ha az érkezők alapja Schleswig-Holstein egyesítése, vagy személy-unio leend, a kormány nem fogadja el a javaslatot.

A „Dagbladet“ ezt írja: Anglia Németország erőszakoskodása ellen türes tüntetésekkel harezol, hogy a háborút kikerülje. Ha az érkezők alapja személy-unio, ugy ez egyértelmű Dánia szabadságának és önállóságának megsemmisítésével, s a területi épség erőteljesen a dán nép önmagában kell hogy keresse saját megmentését; s Dánia megsemmisítése csak a háboru legnagyobb erőfeszítéssel való tovább folytatása árán lesz megvásárolható.

De Meza tábornok végelesen el van bocsátva. Főparancsnokká Gerlach tábornok, tábornoki főnöké Stjerholm őrnagy vannak kinevezve.

Ujabbak. Hamburg, mart. 1. A Schleswig küldöttség hódolata alkalmából, mely félremagyarázathatnék, a porosz parancsnok az augustenburi herceget lakhelyének másbóv áttételére szólítja fel.

Madrid, febr. 29. Mon és Novales marquis megbizattak, hogy szabadlevélj konzervatívokból új ministeriumot alakítsanak.

Bukurest, febr. 28. A kamra utóbbi ülésében a moldovai vaspálya-tervek tárgyalattak. Mavrojeni terve 47 szavazattal 39 ellen elvetették. Erre Sutzo s Mavrojeni, kik eddig

versenyeztek, terveiket egyesítették; ezek most a bizottmány elé utasítottak s a legközelebbi ülésben tárgyalatni fognak.

Konstantinápoly, febr. 20. 48 zászlóalj redif fegyver alá szölitattott. Ezek a 2-dik s a 3-dik hadtest tartalékul vannak szánuva. Cabouli pasa, sadai kormányzó, smyrnai kormányzóvá, — s Kaisterli Achmet pasa, smyrnai kormányzó, janinai kormányzóvá neveztetett ki.

Aali pasa az itteni követségekhöz jegyzéket intézett az idegen postaközlítés megszüntetése iránt.

Bécsibörze Mártius 4-dikén: Nemzeti kölcsön 79.65. 5% Metalliques 71.50. Bank-részvény 77.1.—. Hítel részvény 177.90. Váltó Londonra 119.30. Ezüst 118.75. Arany 5.72³/₁₀. 1860-diki Állam kölcsön 91.40.

Mártius 1-jén: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 73.50. Erdélyi 70.75.

Gabonaár Kolozsvárt márt. 3-kán 1864.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)
Tisztabúza 2 frt 98 kr. Elegybúza 2 frt 38 kr. Rozs 2 frt 8 kr. Árpa 2 frt — kr. Zab — frt 69 kr. Törökbuza 2 frt 32 kr. Pityóka — frt — kr. Marhabús — 14 kr.

Beszteczén, mártius 1-én. Tiéztábuza 1 fr 80 kr. Elegybúza 2 fr 40 kr. Rozs 2 fr — kr. Árpa 1 fr 50 kr. Törökbuza 1 fr 80 kr. Zab 1 fr 8 kr. Egy — marhabús 12 kr. osztr. értékben.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Nyilttér *)

Videkünkön oly rendkívüli formában kezdenek fellünni a közbátortalanás és nyilvános rablás esetei, mikép kénytelenek vagyunk az ily esetekre hírlap útján hívti fel a hatóságok éberségét, valamint intést is kívánunk ezáltal adni minden becsületes embernek, hogy tudja magát hasonló körülmények közt a kirablástól megóvni. A tény ez: Bonczhidai agg izraelitán Rozmann Mária tartozott pánczélcsehi gazdag Ancsel Jakobinak — igen közel rokonának és eddig legjobb barátjának — 324 frtal váltóra, melyet neki f. é. február 26-án legkisebb fia Rozmann Jánkel által megküldött. A fiu megérkezvén Ancsel Jakobhoz Pánczélcsekre a pénzzel, tudatá vele, hogy itt a pénz és adná vissza a váltót. Erre Ancsel Jakobi nejehez fordult ily szavakkal:

*) Az ezen rovatban megjelenő cikkekért a szerk. csak is a saját hatóság irányában felelős.

„Stell dich heraus mit die Diensten.“ E mondat kettőt jelent, t. i. azt, hogy, távoz a szolgálókkal, és azt, hogy veszedk a szolgálókkal. A pénz vivő fiu ez utóbbi értelemben vevé az ejtett szavakat, melyekre a nő, férje szándékát elérvén, vagy erre más esetek által már megelévn tanitva, rögtön ki ment a szobából a cselédekkel. Ancsel Jakobi ekkor az asztalra teszi a 324 frtől szóló váltót, Rozmann Jánkel pedig ki vesz tárczájából 300 frtot, melyeket Ancsel Jakobi fia, Dávid Jakobi, ki magát hadadi báró Wesse lényfi Ferencz ur szemefényének és mindenesének lenni állítja, gyorsan mint villám kiragadott kezéből s ezen szavakkal: már most menj becsutlen, azajtó felé rohant. Rozmann Jánkel erre tolajt kiáltott, a rabló után iramlott s őt szerencsésen megfogta az ajtóban. A lármára a hátulso szobában mulató román lelkész, s még egy más izraelita jött elő, kiknek Rozmann Jánkel esetét panaszovalvén ezek kérdésére a rabló fiu és atyja mindent

merőben tagadott; hanem a pénztvivő végre kiakarta erőszakkal venni a rabló zsebéből a pénzt, s ekkor az öreg Ancsel Jakobi mindent megváltott, tréfára akarván venni az egész esetet. E bevallás után Rozmann Jánkel távozni akart, hanem Ancsel Jakobi visszahivta arval, hogy adja át a 24 frtot is és vigye el a váltót, melyet az öreg lárna közben elrejtett volt. A pénztvivő fiu bemegy vele ismét a szobába, előveszi a 24 frtot, hanem ezt már akkor az öreg Ancsel Jakobi ragadta ki kezéből, s még ő akarván fellü állani, a fiut e szavakkal: takarodj el te tekerő, elkergetni törekedett, hanem a fiu ismét zajt ütött, a helybeli román lelkész ismét előjött, s a fiu panaszára, hogy megint 24 forintig megfosztották, kérdőre voná az öreg Ancsel Jakobit, ki tettét be is vallotta, hanem a váltót mégis vonakodott kiadni, mert mint mondá az eredeti Szamosújvárt van a törvényszéknél, a másik pedig csak mása az eredetiek. Ez állítás merő hazugság, az váltó

nincs beperelve, a pénztvivő fiu pedig jól látta, hogy az öreg előbb az eredeti váltót tette az asztalra. És így a szegény fiu a váltó nélkül kellett hogy távozzon, nem lévén, ki azt neki visszaadassa.

Ez eset, kétséget sem szenved, mindenesetre Rozmann Mária előnyére fog eldőlni; hanem azért a tett mégis az marad, a mire czélozva volt, a legraffinrozottabb rablási szándék, a mit Ancsel Jakobi és fia Dávid Jakobi bizonyosan megtesznek, ha történetesen a román lelkész s még egy más izraelita közbejőtte őket meg nem szeppenti.

Ez esetet, már különössége és egész undonszerűsége végett is kötelességünknek tartottuk köztudomásra juttatni, az óvas tán képes lesz más szerencsétlent megőrizni hasonló kellemetlenségtől.

Bonczhidán, mártius 3-án 1864.

Rozmann Jánkel, haszonbérő.

Hirdetmény.

(1—3)

A gazdasági egylet igazgató választmánya a január hó 25-kén tartott közgyűlés rendeletéből ezennel tisztelettel felkéri az egylet azon alapító és részvényes tagjait, kiket illet, hogy kamat- és részvény-hátralékaikat legfeljebb **folyó év április hó 20-ig** az erdélyi gazdasági egylet pénztárába Kolozsvárt fizessék be, ellenkező esetben a választmány kénytelen lévén köteleveiket az egylet ügyvédének általadni, a hátralékok behajtása végett. Az erdélyi gazdasági egylet választmányának 1864 január 26-án tartó üléséből.

NAGY JÁNOS s. k. egyleti-titkár.

Kiadó szállások.

(1—4)

A kétvíz közt ugynevezett Széchenyi téren, a h'kapun kimenet balra **27 számú** telken két rendbeli **szállás** a jövő Szentgyörgy vapon kezdve **bérbe kiadó.**

Az előreszen levő földszinti szállás utcára is nyilván, kiskereskedésre **boltul is használható**, s a szükséges mellék szobákkal, s konyhával, pincze részszel el van látva. Évi haszonbére 190 frt. Csak a boltnak egy mellék szobával és konyhával a pincze részszel 120 forint.

A hátrézi szállás áll, egy nagy teremből, előszobából, s két mellék szobából. Évi haszonbére 180 forint. A hátsó, szoba nélkül 150 forint. Szerződhetni ott helyt a tulajdonossal.

(32)

Oszt. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott

ANATHEEREN SZÁRVIZ
POPP J. G. bécsi gyakorló fogorvostól, előbb Tueblauben város rész 557 sz. je. lenleg belváros Bogner-utca 2-dik sz. alatt a taka-ék pénztárral szembe.

Ara üvegenként 1 frt 40 kr.

cs. kir. szabad. **FOGPEP.** Ára 1 frt 22 kr.
FOGLOVI, Ára 2 frt 10 kr.
NÖVÉNYE-FOGPEP. papírtokba 63 kr.

Hogy a fenn jelett Szárviz, hosszan évek óta fogva, a fogak s más zájrések legjellegesebb fenntartó szerűit, esmertetett el, számos erre vonatkozólag közölt bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt urrend, s sok nagy érdemű, s jeles hírű orvosi egyetemes k részéről tanusítva van.

Az **ANATHEEREN SZÁRVIZ** a legutóbbi világ-kéllátáson mint kitűnő, a hamisítás ellen Angolhonban kir. szabadalommal biztosított, s Amerikába hasonló ortalom mellett szintén köztetszésben s kedveltségben részesítették, a birodalom első folyó lapjai által közölt tétve, annak további dícséretére ugy hiszszük nincs szükségünk.

BIZOMÁNYOSOK:

Kolozsvárt: WOLFF J. és Khudy J. özvegyénél. Torádán: Wolff gyógyszer. Szebenben: Müller gyógyszer. Zührer, Steiner. Brassóban: Fabiek gyógyszer. Jekelius gyógyszer. G. Anton & C. Károly-Fehérdi: Sander gyógyszer. Segesvárt: Misselbacher & Deutsch, Démián D. Besztercebány: Dietrich & Fleischer, Décszen: Krémer Sámuel. Dévén: Büchler A., Bosniak & Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Engeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt, Büchler. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdí-Váradhelyt: Nagy Jakab. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszerész. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyiregyháza: Bertalan gyógyszerész. Szinger-Váralján: Gerber gyógyszer.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(44)

A magyar képzőművészeti társulat mártius 18-kán

9163 frt ért. magyar műtárgyakat sorsol ki.

Egy sorsjegy ára 50 kr.

Kapható: STEIN JÁNOS könyvkereskedésében.

(39)

Kiadó Vendéglő.

(2—3)

Felvinczen az ev. ref. egyházközségnek, az országot melletti vendéglője, a hozzá tartozó épületekkel együtt, folyó évi Szt. györgy hó 24-től kezdve, három ére, ezen év mártius 20-án d. e. 11 órakor haszonbérbe adandó; a feltételekkel ismerkedhetni Magyarai Pál egyh. közs. gondnok urnál, árverezni kívánó pedig lássa el magát 100 ft. bánatpénzzel.

STEIN JÁNOS
erdélyi muzeum-egyleti könyvtárosnál kaphatók:

A vegytan iskolája Dr. Stöckhardt után dolgozta Berde Áron természetudományok tanára és a magy. tud. akademia 1. tagja. Második átdolgozott kiadás. Ára 2 frt 0. é.

Helység-névtár. Erdély (és a Partium) minden községének betűrendes névtára. Az 1851-diki s a visszafutott alkotmányos felosztás szerint, a posta-kerületek és hadfogadó-telpek, valamint a lakosság számának a legújabb népszámlálás szerinti kimutatásával. Összeállította GÁMÁN ZSIGMOND. Második kiadás. Ára 80 kr.

Képek a hazai történelemből. Gyermekek számára szerkesztett Tánczos János. Ára 50 kr.

Oláh Judith. Történeti regény egy kötetben. Irta Dózsá Dániel. Ára 1 ft. 20 kr.

Az északi fény. Regény 3 kötetben, írta Dózsá Dániel. Ára 3 frt.

Erdély nevezetesebb családai címűmerekkel és lezármazási táblákkal. 30 fametszévennyel. Irta Kóvári László. 1854. 8-rét (279 l.) 3 frt. 15 kr.

Népszerű ABC és Elemi olvasókönyv fiu és leány gyermekek számára. Irta Tóth Tamás kolozsvári év. ref. tanító. Ára 16 kr.

Vadrózsák, Székely Népköltési Gyűjtemény. Szerkeszti Kríza János. I-ső kötet . . . 2 frt 50 kr.

A magyar család és közéleti viseletek és szokások a nemzeti fejlődnek korából. Irta Kóvári László. 1861. 8-rét (184 lap.) Ára 2 frt.

Növendék ifjuság ima-könyve. Hibben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta Medgyes Lajos. Ára: nyomtató velin papíron, bőrbé kötve, tokkal, 1 frt. Díszkiadás, író-velin, bőrbé kötve arany metszéssel, tokkal, 1 frt 50 kr.

Mai számunkhoz felv melléklet.

H I R D E T É S E K.

(40)

Közgyűlés.

(2—3)

A m. valkói, kelezeli és k. újfalusi birtokosságnak f. évi mart. 10-én esti 5 órakor közgyűlése lesz a m. b. Jósika Lajos ur házával és elnöklése alatt, m. lyre a m. b. és tks. birtokos urakat tiszteltet meg hívja.

Incsel, február 29-kén, 1864. **GYARMATHI MIKLOS, alinspector.**

(19)

A T. SZÜLÉKHEZ.

(4—6)

15 évi tapasztalataim nyomán szerzett meggyőződéseim szerint figyelmeztetem a t. szülőket az én biztos hatásu és általán kedvelt „**gilisza-csokoládéra**“ és valóban szükségesnek vélem megemlíteni, hogy gyermekeiknek e gilisza üző szert ne csak akkor ha lasszák beadni a midőn már a giliszták okozta betegség is kifejlődött, mert fejlődésük idején a giliszták az emberi test táplálására és képzésére szükséges táplálékai anyagokat felemészti, miáltal a test igen nagy veszteséget és kárt szenved, mely baj elkerülhető azonban úgy, ha a fennebb említett szert minden 3-ik hónapban használják. Hogy ezen tanácsom ügyös voltáról meggyőződjenek, tegyenek próbát, én jót állok, hogy ezt a teljes meglepédegig biztos siker fogja jutalmazni, és mentve lesz az emberiség a páutlika gilisztától.

Használat módja: Gyermekeknek 4 hónapostól egész egy éves korig egy 1/2 szeletet este és reggelre felosztva, egy évestől egész 4 éves korignak egy egész szeletet kell felosztani este és reggelre, 5 évestől 10 évesig pedig 2 szeletet kell, de felszeletenkint két este és két reggelre beadni, bármely alakban.

Jó hatása van e szernek elteseknél is, vevén belőle két anynyit mint fennebb ajánlva volt, és csak is a giliszták és gilisza fészkekre hat, a nélkül, hogy a testben bármely más változást idézne elő.

1 darab 20 kr., de csak nálam 1 forintért 6 darab

KRÖCZER ÁGOSTON, s. k. gyógyszerész Tokajban.

Saját készítményem csak is e következő uraknál kaphatók u. m. **Kolozsvárt, Schütz Károlynál.** *Abudbányán:* Tabakovits Sándor. *Brassóban:* Fabik és Jekelius gyógyszerészek. *Boitán:* Bárdosy Károly. *Brádon:* Adler Eszt. *Déván:* Buchler A. *Dészen:* Krémer S. *Ersébet-városon:* Szenkovits Z. és L. *Fogarason:* Dánffy és Masztig M. *Hátszegon:* Mátyfi B. *Kovácsán:* Binder gyógyszer. *K-Felvérdart:* Sándor, Fischer, Mihelyes és Rieckert gyógyszerészek. *Kézdi-Vásárhelyt:* Kovács gyógyszer. *Maros-Vásárhelyt:* Burdats gyógyszer. *Medgyesen:* Vándor F. *Nagy-Engeden:* Bisztritsány S. *Sz.-Udvarhelyt:* Betzási M. *Szerdahelyen:* Schimmert gyógyszer. *Szilágy Somlyón:* Végh M. *Ruska és társa. Szébenben:* Zóhrer F. *Sepsi-Sz.-Györgyön:* Vitályos Béla. *Szászsebesben:* Weiszörli Ad. *Szegsvárt:* Misselbacher fia és Teutsch. *Tasnádán:* Szongot J. *Vajda-Hunyadon:* Acker Frigyes gyógyszer. *Zilahon:* Imzom Lajos.

(110) | 3/4 1864. |

(12—12)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmert nyert.

Középpontt raktára a „**Gólyához**“ címzett gyógyszerár Bácsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az úgynevezett **Seidlitz-por** használati utmutatásokkal áruhaték, melyek szóról szóra az enyim szerint utána, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjelekről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyenűt azoknak megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya **Seidlitz-por** saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papirosan ezen esmerető-jegy „**Moll Seidlitz-pora**“ (**Moll's Seidlitz-Pulver**) víznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben hebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig-elő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császari nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi halálait részletes biz nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértörölés, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hanyási inger stb. esetekben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb gyógyeredményt vívtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógy-módot használtak. Ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, mű észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyfórrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özvegye gyógyszer. Továbbá Besztterezén: Szongot György. *Brassóban:* Jekelius F. *Fogarasi:* J. B. *Gschader.* *M.-Vásárhelyt:* Bucher M. és Burdats A. *N.-Bányán:* Haracek. *Nagy-Károlyban:* Schöberl. *Nagy-Szebenben:* Müller gyógyszerész. *N. Várán:* Jánky Antal. *Segsvárt:* Misselbacher. *Szász Régen:* Wachner & Schinker. *Szászsebesben:* Binder F. *Gyógysz. Szent-Agothán:* Knall K. *Gyógysz. Szerdahelyt:* Schimmert F. *Gyógysz. Zalahon:* Mégay G. A. *Gyógysz. Zilahon:* Harmath S. F.

A fennebbi cégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva véd márkával és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsirolaj a dorsch-halnak legkedvezőbb egybegyűjtése és kiválasztása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a **bépecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az természet által nyújtott.** — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európán minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült bőrküütes, szengynuladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bácsben, „zum Storch“, Tüchlauben.

(288)

(4—12)

BERINGUIER ORVOS

sok jeles orvosi tekintélyek által megvizsgált s bizonyítványilag ajánlott:

ZAMAT-ILLATOS KORONA-SZESZE

(Quintessenz d'Eau de Cologne)

Ezen jeles szesz, nem csak mint a létszerveket üdítőleg elevenítő s erősítő zamatos-illatszer, mindazoknak ajánlható, kik fejfájással, szédüléssel bajlódhatnak, hanem valódi jótékonyasága szernek esmeretett el orv. **Beringuier** ezen es. kir. szab. ellátott **Korona-szesze** az idegrendszer és az emésztési szervek bajainál, s mint ilyen valóban megbecsülhetlen báziszer nélkülözhetetlen, mosdóvízhez vegyítve, a főt és szemeket erősítvén, azokra elevenítőleg-hat, s egyszersmind a bőrnek ruganyos puhékonyságot, s sima lágyaságot kölcsönöz.

Prietasvasi
növényekből.

BORCHARDT ORV. TUDOR

fűszeres orv. NÖVÉNY-SZAPPANNYA.

Egy pecsételt
eredeti csomag
42 kr. ujp.

Borchardt orvos ezen es. kir. kizár. szabadalommal ellátott **növény-szappannya** kitűnő jeles szer, a bőr szilárdítására és épen való tartására, s az e nembe eddig előállítottak közt kétségen kívül a legjelesebb, az oly alkalmatlan szeplők, arc-foltok, napharítás, bőrfelcserepedések, repedezés, hólyagzás sat. ef. ellen, s mindezek mellett alkalmas, a bőr puhékonyság tisztaságának fenntartására, s helyre állítására, annak erőteljes eleven kinézetét kölcsönözvén.

Ezen szer mindennemű fürdőknél is a legbizodalmasabban ajánlható és használható.

Dr. HARTUNG es. kir. szab.

HAJNÖVESZTŐ-SZERE

az előhaladás a méltányolt és tudományos előismerés eredménye

lévén, feladatja az okszerű rendes hajnevelést

A CHINAHÉJ-OLAJJAL

egy-másra való kölcsönös hatással kiegészíteni, mi által azok fő-ára 85 kr. ujp.

Az illatos NÖVÉNY-HAJKENŐCS.

A hajnövés megújítására és felelevenítésére, az első a haj rugékonyságát, s eleven színét emelvén, a második megakadályoztatja a kora-szürkület és hajhullást, az által hogy a felbörken egy új jótékony hatása állományt kölcsönöz, s a hajgyököket oly szilárdan tartja fenn, hogy a haj ez által új növére kényszerítetik.

Egyedüli, határozott gyári áron kaphatók: **Kolozsvárt,** csak is gyógyszer. **WOLFF J. s. KHUDI J. özvegyénél** valamint *Besztterezén:* Kelp Ferencz, és *Diétrich & Fleischer; Brassóban:* Stenner F.; és *Jekelius Ferencz* gyógyszerészek. *Déván:* Büchler A.; *Nagy Engeden:* Bisztritsányi A. és *Trajanovits Ede* gyógyszerész.; *Ersébetvárosán:* Schmidt A.; *Hátszegon:* Mátyfi Béla gyógyszer.; *Károlyfelvehért:* Rusz János, és *Matherny Emil* gyógyszer.; *Kézdi-Vásárhelyt:* Fejér Lukács; *Maros-Vásárhelyt:* Fogarasi J. D.; *Medgyesen:* Vándory & Brandseh; *Szegsvárt:* Misselbacher fia és Teutsch; *Sz.-Ujvárt:* Placintár és fia gyógyszer.; *Szász Régenben:* Wachner Traugott; *Szászsebesben:* Weissörli Ad G.; *Szebenben:* Zóhrer J. F.; *Szikely-Keresztúron:* Binder Márton; *Sepsi-Szentgyörgyön:* Vitályos Béla; *Sz.-Udvarhelyt:* Kauntz J. A. gyógyszer.; *Szeredában:* Gozsy A.; *Sz.-Somlyón:* Ruszka Ignác; *Tasnádán:* Szongott Jakab; *Tordán:* Velits G. és Wolff G.; *Zalahán:* Megay Guszt. A. gyógyszer.

(270)

Valódi ugynevezett

(6-6) 3/4

Vegy-illatos vagy Fejedelmi mosdó-víz

Renaud Ernőtől Párisban

Ezen elbirhadt esmeretes mosdószert, a bőrnek sajátoságos ifjui elevenését kölcsönöz, a nyakat, kart és kezeket hófehérre, puhává és hajlékonyává teszi, s minden más ily nemű szereknél büsítőbb, ujitóbb, szépitóbb és ifjútóbb hatással bír; általa mindennemű bőrküti, szeplő, napbarnítási és himlő bőr-foltok, ábrázatrágja, rosaszin, hévségtől vagy heveségtől származó fokedékok, naptól elégségs egyezőval mindennemű ábrázat külbibák eltávolíthatók, s a bőrnek a legfinomabb tapintatu simaságát, a legkésőbb venséig fenntarthatni.

Kik a fennevezett börtisztatlanságokkal bírnak, ezen mosdó vizet gyakran keil használniok, s aránylag annál hosszabbabban, mentől inkább akarnak a fennebbi bajaktól menekülni; mivel ezen szer, a bőrön semminémű tisztatlanságot nem szenved.

Ezen hasznossága s kitűnő jósaága által oly közkedvelt lett vegy-illat-szer egyedüli raktára a maga jótállás mellett valódiságában.

Kolozsvárt, Wolf János gyógyszerárában

Ára 84 krajczár oszt. ért.

Postán küldve a göngyölek és bérmentesítésért a rendes áron felül a távol-ság és csomag nagyságához képest még **30 egész 70 krig** melléklendő.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban

kapható:

Magyar Olvasó-könyv

Elemi és real- (polgár-) tanodák, gymnásiumok és magán-növendékek használatára.

Dolgozók és szerkesztők Gáspár János és Kovácsi Antal, tanárok.

ELSŐ FOLYAM, 7—11 éves mindkét-nemű tanulók, illetőleg elemi és néptanodák számára.

Első kötet. Ötödik javított és bővített kiadás. Ára füzve 50 kr. keménykötésben 70 kr. oszt. ért.

CSEMEGÉK

KISEBB GYERMEKEK SZÁMÁRA; melyekkel

esaládok, kisdédvők és elemi tanítóknak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS,

nagyenyedi neveléstanár és képezdeigazgató.

Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegével **bővített kettős kiadás**; névszerint: egyik íróvelre nyomott *diszkiadás* 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 falmetszést képpel.

20 1/2 nyolczadrét iv, díszes borítéku keménykötésben . . . 2 fr. 60 kr.

másik szép fehér papíru *népies, iskolai kiadás*, két fekete könyomásu képpel.

20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben . . . 1 for.

Midőn a „**Magyar-olvasókönyv**”-éről hazaszerte dícséretesen ismeretes t. szerzőnek fennevezett, s utóbbi tökéletlenebb kiadásunkban is mind az ítézet, mind a szülők és tanítók, mind a kedves kisdédvők részéről oly meleg részvételt fogadott, kedvező művét, egyszersmind az *Olvasókönyv előszavának*, megíjodott s egyhármadrésben bővített, illetőleg számos gyönyörű képpel illusztrált alakban újra világ elé boesátjuk: elégnék veljük csak röviden érinteni a t. szerző vezérelveit s könyvünk gazdag tartalmát.— A t. szerzőt hosszas nevelői pályáján és saját kisdedei körében gyűjtött tapasztalatai rég meggyőzők affélől: mennyire nehéz a legelső gyermekkorának elbeszélendő történetkéket, még a külföld gazdag irodalmában is, megválasztani; mennyire nehéz különösen a *cselemék eladási módját eltalálni*, miután tudva van, mily émiyítőleg hatnak a kisdédvők aranyálmakban ringó kedélyére az e kornak szánt könyvek nagyobb részének mesterkéltve csinált beszélyei, az örökös bűjti leezkésések, nem különben az olvadzó, édelgő vagy okoskodó verselések s rimbe szedett moralizálások.— Szerző lélektani igazságnak tartja, hogy csak az ragadja meg a gyermek szellemét, mi *saját kedélyes világából van merítve*, érzékelhetőleg és derűlten eladva; mi magában is érdekel bir, és egyszersmind a *felntteknek is kedves olvasmány*. Mert nagy tévedés ám azt hinni, hogy a mi a felntteknek unalmas, éldelhetlen, az a kisdédvők költőies kedélyének éppen jó! A *gyermeknek mindenben csak a legjobb a jó*.

Ezen elvek világánál tanulmányozó szerző a hazai és külföldi gyermekiroalom termékeit s a *magyar nép ajkán forgó gyermekmesék*, dajkariameket, játékok- és dalokat. És ezeknek gyöngyeiből s ezeknek szellemében dolgozva néhány szakértő barátja közremunkálásával, nyújt jelen gazdagon megbővített kiadásunkban a magyar anyák, testvérek, kisdédvők- és elemi tanítóknak 91 *beszélyesemegét*, megannyi kedélyes gyermektörténetkét, s 476 *versesemegét*. Ez utóbbiak közt van 40 dajkarim, tréfa és enyelgés; 23 ülben és térdén tartott kisdédvők játékrime; 20 altató és bölesödal; 44 állat és egyéb természeti tárgy; 37 hangutánzás; 44 vegyes gyermekdal; 79 játék és játékrim; 19 évszaki dal és festés; 33 mese és rege; 49 beszéd- és emlékgyakorlat; 35 vallásos hang és ima; 53 talány és találos kérdés.

A gyermekszoba, a családi tűzhely, a kisdédvődák és az elemi s néptanodák kezdő osztályai a maga nemében egyetlen—s a *népies kiadásnak lehet csekély árszabása mellett a szegényebb sorsuak által is megszerezhető*—kútforrást találnak itt, melyből ártatlan kisdédvőknek a cselemékoron kezdve, egész hétéves korukig, a *legedességesebb kedélyes és magyar táplálékot* merithetik, s *valamennyit oly módonban, a mint éppen elbeszélni kell*. Az elbeszélést áhíttatl hallgató apróság azután is, ha olvasni kezd, további gyakorlatul ezen Csemegéket, mint régi kedves ismerőseiket, *élvezettel* használhatja.

STEIN JÁNOS, kiadó.

ERDÉLY TÖRTÉNELME

Irta Kóváry László

1-ső kötet: 2 frt. 2-dik kötet: 1 frt 80 kr. 3-dik kötet: A „Zápolyák kora.” 2 frt. 4-dik kötet: A Báthoriak, Boeszkai és Bethlenek kora. 2 frt 20 kr. 5-dik kötet: I. Rákóczy György.— II. Rákóczy György.— Rhédei Ferencz.— Barcsai Ákos.— Kemény János.— I. Apaffi Mihály.— Tököly Imre.— II. Apaffi Mihály kora. 2 frt.

Az öt kötet 10 frt.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűjével (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Közkedvességii magyar zenemű!

OLASZHON köszöntése MAGYARHONhoz.

Suppè F. után.

Zongorára átirta **Berecz Ede.** Ára 90 kr.

Postán küldve bérmentesen . 1 frt 20 kr.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei

I-ső kötet: 1860—61. 4-rét (26. 158 l.) . . . 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. 1862—63. 4-rét (147 l.) . 1 frt 60 kr.

Dunanan apó és fia utazása. Operette Offenbach Jakabtól.

Potpourri . . 1 frt.

Négyes . . 60 kr.

Polka . . 40 kr.

Orpheus-négyes. Zongorára Strauss Jánostól. Ára 54 kr.

Történelmi gyöngyök. Gyűjtés be-türendes sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 frt 60 kr.

„CARAFFA és az eperjesi vértörvényszék” czimű történeli kor-rajz a XVII. századból. Irta K. Papp Miklós. Két kötet. Ára 1 frt 80 kr.

Szent történetek az ó és új szöve-tségből bibliai mondatokkal szerkeszt-ve. Iskolai használatra írta Turbucz Ferencz, dézsi kisdédvő. A szö-vegbe nyomott számos fametszetekkel Kemény kötésben 30 kr.

Erdély a rómaiak alatt. Kútfők nyomán írta Wass József, kegyes szerzetbeli áldor, gymnásiumi tanár, s a magyar tudományos akademiá levele-ző tagja. Az Erdélyi Muzeum-Egylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély térképével. Ára 1 frt 50 kr. oszt. értékben.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasá-gi egyesület kívánságára írta b. Bánfy János, kiadta az erd. gazd. egylet. Második kiadás. Ára 35 kr.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Balázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 frt.

Utirajzok. Irta Zombori Gedő.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-k kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitzli határhegyek, Olasz-ország, Krajna, Karantán és Steier-ország. A két kötet ára 2 frt.

Erdélyi történelmi adatok. Szer-kesztő és kiadja gróf Mikó Imre, 4 kötet 1855—1862 n. 8-rét (XXXI, 368. IV. 400. II, 357. XIV, 373 lap) a négy kö-tet ára 6 frt. 80 kr.

Gazdasági kétszeres számvitel. Irta Farnos Károly. 4 darab melléklet tel. 1851. n. 8-rét (IV. 911. 1 ft. 40.

Gazdasági kétszeres számvitelre példányok, Farnos Károlytól. 1851 (VIII. 95 l.) 70 kr.

Koronás szőlőművelés. Irta Báthi Gábor, fintaházi földbirtokos. 11 kö-metszeti ábrával. Az erdélyi gazdasági egylet költségén. Ára 30 kr.

Szavalmányok növendék leányok szá-mára. Összeállítá Réthi Lajos. Ára 80 kr.

Képek a természetből. A felszerdült növendékeknek Wagner Ármán után felmutatja Kovácsi Antal. 10 kö-nyomatu képpel. Ára 1 frt.

Gondolatok Irta Eötvös József. Ára füzve 2 frt. Aranymetzéssel 3 frt. Angolvászonba 2 frt 60 kr.

Boronkay Margit. Történeli regény két kötetben. Irta Dózsa Dániel. 1860. 8-rét (171, 172 l. 2 frt.

Kolozsvári Album. Szerkesztik b. Bánffy Dezső, Deák Farkas, Réthi Lajos. Ára 2 ft o. é.

Zandirhám. Székely hősköltemény a IX-dik századból. Irta Dózsa Dániel. 1858. 8-rét XXII. 296 lap 2 frt. 10.

Légtüneménytan, s a két magyar haza-egál viszonyai s ezek befolyása a növé-nyek és állatokra. Irta Berde Áron. 1847. 8-rét (XII 229—238 lap) 2 frt. 80 kr.

Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jóllethe jusszon? Az erdélyi gazdasági egyesület által kitüntetett pályamű. Irta Berde Áron. Ára 35 kr.

Csik, Gyergyó és Kászón multja és jelene, átalános és részletes osztályok-ban. Három földábrával és egy máso-la-i táblával. 1853. 8-rét 258 lap 1 ft.

Imakönyv a szépnem számára. II-dik átdolgozott és bővített kiadás, írta Koronka Antal, csinos kötés-ben 1 frt 92 kr.

Börbe kötve arany metzéssel 2 frt 80 kr.

Ingyen tanító francia nyelv-mester. A francia nyelvét szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni ki-vánó magyar ifjaknak ajánlja Brassai Sámuel. I. rész. Az alap- és bőví-tett egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzeté.) Ára 1 frt 60 kr.

Tájékozás urbéri ügyekben. Külö-nös tekintettel 1854. Junius 21-ikén Erdélyre nézve kiadott legfels. csász. nyiltparancs 3. 16. 17 és 18 §§-ra. Irta A. Dörgő Gábor. Ára 70 kr.

Az urbériség Erdélyben szerkeszté Grimm József jogtudor, es. k. helytartósági tanácsos, a vaskorona érdemrend lovagja sat. Nagy nyol-czadon 24 iv. Ára 2 frt o. ért.

Medgyes Lajos. Egyházi ima-könyv. Eredeti imák kötte 2 frt 64 kr. — Eredeti egyházi beszédek.

1-ső füzet . . . 1 frt 42 kr.

2-dik füzet: . . . 1 frt 42 kr.

Uj folyam 1-ső füzet: vagy az összes

beszédek

3-dik füzeté. . . 1 frt 60 kr.

4-dik füzeté. . . 1 frt 60 kr.

— Eredeti halotti imák, előfor-dulni szokott alkalmak és esetekre. 1 frt 6 kr.

Politikai divatok. Regény. Irta Jó-kai Mór. 4 kötet. 4 frt.

Magyar Román-nyelvtan A romá-nul tanulók számára. Szerkesztette Fe-kete János (Negritiu) balázsfalvi göröggyesult érseki székesegyház kor-látnok kanonok. Második, átdolgozott kiadás. Ára 1 frt. 20 kr. o. értékben. Erdély nagyfejedelemség **Hivatali tisz-ti névtára.** Ára 2 frt o. ért.

Szöllő-mívelés (az ugaros) minden ed-digi szöllő-mívelés módjához alkalmazva összejegyezte 15 évi tapasztalás alatt egy alya fia számára. Ára 70 kr.

FALI NAPTÁR 1864-dik szökő évre

katholikus és protestans, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekerposta, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

➡ Különös tekintettel hivatali használatra. ➡

Ára 30 kr. o. é.